

KLAGANDE

XX AB

Ombud: Lars Zetterberg
Ackordscentralen Göteborg AB
Box 2525
403 17 Göteborg

MOTPART

Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Vänersborg
462 82 Vänersborg

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Göteborgs dom den 2 juli 2012 i mål nr 1420-12, se bilaga A

SAKEN

Återkrav av utbetald lönegaranti under företagsrekonstruktion

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Med bifall till överklagandet och med ändring av underinstansernas avgöranden, bestämmer kammarrätten att det återbetalningspliktiga beloppet ska fastställas till 229 563 kr.

YRKANDEN

XX (bolaget) yrkar att kammarrätten, med ändring av förvaltningsrättens dom, upphäver Länsstyrelsens beslut den 18 januari 2010 om återkrav av utbetald lönegaranti under företagsrekonstruktion.

Länsstyrelsen anser att överklagandet ska avslås.

Kammarrätten har den 19 juli 2012 förordnat att beslutet om återkrav av utbetald lönegaranti tills vidare inte ska gälla.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Den 24 februari 2009 beslutade Göteborgs tingsrätt om företagsrekonstruktion av bolaget. Den 10 augusti samma år fastställde tingsrätten ett offentligt ackord, enligt vilket oprioriterade borgenärers fordringar sattes ned till 25 procent. Under rekonstruktionstiden betalade staten ut sammanlagt 1 718 252 kr i statlig lönegaranti. Av detta belopp avsåg 918 252 kr lön för arbete som utförts efter ansökan om företagsrekonstruktion. Den 10 september 2009 beslutade tingsrätten att företagsrekonstruktionen av bolaget skulle upphöra. Länsstyrelsen beslutade den 18 januari 2010 att återkräva bolaget på 918 252 kr jämte ränta avseende utbetald statlig lönegaranti under rekonstruktionstiden. Bolaget betalade den 8 juni 2010 in 229 563 kr, motsvarande 25 procent av det återkrävda beloppet. Frågan i målet är om statens regressfordran avseende den lönegaranti som utbetalts under företagsrekonstruktionen omfattas av det av tingsrätten fastställda offentliga ackordet.

Bolaget har gjort gällande att regressfordran avseende utbetald lönegaranti omfattas av ackordet eftersom lönefordringarna uppkommit när anställningsavtalen ingåtts, dvs. före ansökan om företagsrekonstruktion. Eftersom staten inte tar över förmånsrätten till lönefordringarna är statens fordran oprioriterad och omfattas därför av ackordet. Staten kan inte heller överta arbetstagarens stoppningsrätt.

Länsstyrelsen är å sin sida av uppfattningen att regressfordran för utgiven lönegaranti inte omfattas av det offentliga ackordet till den del garantin avser fordran på lön för arbete som utförts efter ansökan om rekonstruktion. Principen om att fordran ska anses härröra från när den väsentliga grunden

för fordringsförhållandet har uppkommit kan enligt länsstyrelsen inte tillämpas undantagslöst utan måste prövas mot bakgrund av syftet med den aktuella bestämmelsen. Att fordringar som grundar sig på prestationer utförda efter ansökan om företagsrekonstruktion ska anses ha uppkommit före ansökan och omfattas av ackordet står enligt länsstyrelsen i strid med andra för rekonstruktionen gällande principer, såsom kontantprincipen och reglerna om borgenärs stoppningsrätt. Vidare medför en tillämpning av principen att gäldenärens hela teoretiska skuld för den återstående tiden av avtalstiden skulle ingå i ackordet, vilket skulle innebära att borgenärer med långvariga avtal inte har intresse av att delta i ackordet. Länsstyrelsen menar att den för statens räkning får överta arbetstagarnas aktiva stoppningsrätt och rätten att utkräva full lön av bolaget. Utgångspunkten bör därför vara att fordran inte uppkommit före det att prestation har skett.

Kammarrätten gör följande bedömning.

Enligt 3 kap. 3 och 8 §§ lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion omfattar ett offentligt ackord endast fordringar som uppkommit före ansökan om företagsrekonstruktion. Fordringar som är förenade med förmånsrätt deltar emellertid inte i ackordsförhandlingen och omfattas inte av ackordet. För att statens regressfordran för den utbetalda lönegarantin ska omfattas av det fastställda ackordet krävs således dels att fordran uppkommit före ansökan om företagsrekonstruktion, dels att fordran inte är förenad med förmånsrätt. En första fråga är således när statens regressfordran avseende utbetald lönegaranti under företagsrekonstruktionen ska anses ha uppkommit.

Med hänsyn till att staten, i enlighet med 28 § lönegarantilagen (1992:497), inträder i arbetstagarens rätt gentemot gäldenären vid företagsrekonstruktion bedömer kammarrätten att tidpunkten för uppkomsten av statens regressfordran får anses sammanfalla med tidpunkten för uppkomsten av arbetstagarens fordran på lön och annan ersättning som utgått på grund av utfört arbete för tid efter ansökan om företagsrekonstruktion. Frågan är då vid vil-

ken tidpunkt de lönefordringar, som staten har övertagit, har uppstått. Anställningsavtalen har ingåtts före den tidpunkt då ansökan om företagsrekonstruktion gavs in, men fordringarna avser arbete som utförts efter denna tidpunkt.

Vad avser fordringars uppkomst följer av praxis att en fordran generellt sett ska anses ha uppkommit vid tidpunkten för det avtal som fordran har sin grund i. Det finns emellertid inte någon för alla fall gällande princip för att bestämma när en fordran ska anses ha uppkommit (NJA 2009 s. 291). Vad gäller lönefordringar har i praxis uttalats att förhållandet att en fordran på uppsägningslön i konkurs anses ha uppkommit före konkursbeslutet har sin grund i att anställningsavtalet träffats dessförinnan (NJA 1983 s. 350, jfr även NJA 1998 s. 834). Enligt kammarrättens mening talar detta för att i målet aktuella lönefordringar ska anses ha uppkommit vid tidpunkten för anställningsavtalets ingående och således före ansökan om företagsrekonstruktion. Även förarbetsuttalandena till lagen om företagsrekonstruktion (prop. 1995/96:5, s. 134 ff.) ger stöd för att utgångspunkten är att fordringar uppkommer vid tidpunkten för avtalets ingående. Det poängteras dock att det kan vara svårt att generellt besvara frågan om fordringars uppkomst. Till stöd för att lönefordran ska anses ha uppkommit vid tidpunkten för anställningsavtalets ingående talar även förmånsrättskommitténs uttalanden i SOU 2001:80 samt insolvensutredningens uttalanden i SOU 2010:2. I det förstnämnda betänkandet anges (s. 103) bl.a. att en anställds anspråk på lön ska anses ha uppkommit före ansökningen om företagsrekonstruktion när anspråket är grundat på ett avtal ingånget före denna tidpunkt, även om gäldenären tillgodogjort sig en prestation under företagsrekonstruktionen. I det senare (s. 371) uttalas i detta hänseende bl.a. att lönefordringar, såsom grundade på avtal träffade före rekonstruktionsansökan, omfattas av ett offentligt ackord under rekonstruktionen. Beträffande arbetstagares fordringar säkras lönen för den första månaden av lönegaranti. För arbete därefter torde däremot lönefordringarna, enligt utredningen, vara oprioriterade och därmed omfattade av ett ackord.

Mot bakgrund av det ovan anförda och med hänsyn till att annat inte framkommit än att de anställningsavtal som lönefordringarna är grundade på är ingångna före tidpunkten för ansökan om företagsrekonstruktion bedömer kammarrätten att statens regressfordran för den utbetalda lönegarantin får anses uppkommen före ansökan om företagsrekonstruktion. Regressfordran kan därför inte på denna grund anses ligga utanför det fastställda ackordet.

Enligt 12 § förmånsrättslagen (1970:979) gäller allmän förmånsrätt för arbetstagares fordran på lön eller annan ersättning som följer av anställningen. Förmånsrätten är dock begränsad till arbete som utförts i upp till en månad efter ansökan om företagsrekonstruktion. Genom den ändring av 28 § lönegarantilagen som trädde i kraft den 1 januari 2009 inträder dock inte längre staten i arbetstagarens rätt enligt 12 § förmånsrättslagen. Detta innebär att statens regressfordran för utbetald lönegaranti numera är oprioriterad och således torde omfattas av ett fastställt ackord (jfr SOU 2007:71, s. 132). Varken det förhållandet att arbetstagare har detentionsrätt eller att ett bolag som är föremål för företagsrekonstruktion enligt kontantprincipen är skyldigt att betala för varor och tjänster som tillhandahållits under rekonstruktionen medför någon annan bedömning.

Kammarrätten anser sammantaget att statens regressfordran omfattas av det fastställda offentliga ackordet, vilket innebär att fordran har satts ned till 25 procent. Överklagandet ska således bifallas på så sätt att återkravsbeloppet bestäms till 229 563 kr.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Ingvar Johansson

Maria Lindvall
referent

Ewa Mårdberg

/Anna Rydebjörk

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 1

DOM
2012-07-02
Meddelad i
Göteborg

Mål nr
1420-12
Enhet 1:6

KLAGANDE
XY AB

Ombud:
Jur. kand. Lars Zetterberg
Ackordscentralen Göteborg AB
Box 2525
403 17 Göteborg

MOTPART
Staten genom
Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Ekonomienheten
462 82 Vänersborg

Ombud:
Länsjuristen Sabine Lagerberg
Länsstyrelsen i Västra Götalands län
403 40 Göteborg

ÖVERKLAGAT BESLUT
Länsstyrelsens beslut den 18 januari 2010
Dnr 207-016903-2009

SAKEN
Fordran på grund av utbetalda lönegarantimedel under företagsrekonstruktion enligt lönegarantilagen (1992:497), förkortad LGL

DOMSLUT

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

BAKGRUND

Göteborgs tingsrätt beslutade den 24 februari 2009 om företagsrekonstruktion av XY AB (XY). Den 10 augusti 2009 fastställde tingsrätten ett offentligt ackord, enligt vilket de oprioriterade borgenärernas fordringar sattes ned till 25 procent. Under rekonstruktionstiden fattade rekonstruktören Lars Zetterberg beslut om lönegaranti enligt 16 § LGL. Med anledning därav betalade Länsstyrelsen i Västra Götalands län (länsstyrelsen) ut statlig lönegaranti med 1 718 252 kr, exklusive sociala avgifter. Den 10 september 2009 beslutade Göteborgs tingsrätt att företagsrekonstruktionen av XY skulle upphöra.

Den 18 januari 2010 beslutade länsstyrelsen att XY ska betala tillbaka 918 252 kr för utgiven statlig lönegaranti samt ränta enligt förordningen (1993:1138) om hantering av statliga fordringar om 5,94 procent från och med den 12 augusti 2009 och fram till dagen för återbetalning. Beslutet motiverades i huvudsak enligt följande. Enligt 28 § LGL inträder staten i arbetstagarens rätt mot gäldenären vid företagsrekonstruktion, dvs. staten har en fordran motsvarande vad som betalats ut i statlig lönegaranti. Återbetalningspliktig del, exklusive den del som omfattas av ackord, uppgår till 918 252 kr. Vidare ska ränta betalas på detta belopp enligt förordningen (1993:1138) om hantering av statliga fordringar. Räntan ska beräknas från dagen för sista utbetalning av lönegarantimedel, det vill säga från och med den 12 augusti 2009 och fram till dagen för återbetalning. Den 29 januari 2010 korrigerade länsstyrelsen sitt ränteanspråk på så sätt att räntesatsen är 5,92 procent på kapitalbeloppet från den 9 september 2009 till och med den 31 december 2009 och för tid därefter till dess att full betalning erläggs, 5,90 procent.

Den 17 mars 2010 gav länsstyrelsen in en ansökan om verkställighet mot XY. Ansökan avsåg återbetalning av utbetald lönegaranti till ett belopp

om 918 252 kr. Den 8 juni 2010 betalade XY 229 563 kr (25 procent av 918 252 kr) till Kronofogden. Företaget överklagade Kronofogdens verkställighetsbeslut. Den 22 juni 2010 beslutade Kronofogden att avslå XYs invändning mot verkställighet. Kronofogdens beslut överklagades av XY och det fastställdes slutligt genom ett beslut av Högsta domstolen den 8 december 2011. Högsta domstolen kom i beslutet fram till att länsstyrelsens beslut den 18 januari 2010 är ett överklagbart beslut. Den 20 januari 2012 beslutade Kammarrätten i Göteborg om återställande av försutten tid samt om överlämning av målet till Förvaltningsrätten i Göteborg.

Förvaltningsrätten har den 13 februari 2012 beslutat att länsstyrelsens kravbeslut tills vidare inte ska gälla (inhibition).

YRKANDEN M.M.

XY yrkar att länsstyrelsens beslut den 18 januari 2010 ska upphävas. Företaget anför i huvudsak följande. Staten har ingen förmånsrätt för sin regressfordran. All lönegaranti som har betalats ut omfattas av det fastställda ackordet, eftersom lönefordringarna har uppkommit före beslutet om företagsrekonstruktion. Den anställde säkras betalning för den första månaden under rekonstruktionen av lönegarantin. Lönefordringar för tiden därefter är oprioriterade och omfattas av ett ackord (se SOU 2010:2 s. 371). Anställdas löneanspråk ska anses ha uppkommit före ansökan om företagsrekonstruktion när anspråket är grundat på ett avtal ingånget före denna tidpunkt. Detta gäller även om gäldenären tillgodogör sig en prestation under företagsrekonstruktionen. Verkan härav uppges dock mildras av att den anställde har viss förmånsrätt, varför en del av fordran skyddas mot ett ackord (se SOU 2001:80 s. 103). Således ska även lön som betalas ut under en rekonstruktion omfattas av ett ackord om det inte finns förmånsrätt för lönen.

I juridisk doktrin har framhållits att staten inte längre åtnjuter sakrättsligt skydd vid regressfordran (se Danhard, Erik, *KonkursArbetsrätt: om arbetsrätt och lönefordringar i konkurs och företagsrekonstruktion*, fjärde upplagan, Lars Åhnberg AB, 2009, s. 432-433, s. 447-449 och s. 462-464).

I rättspraxis har det dessutom fastslagits att en lönefordran uppkommer i samband med att anställningsavtalet ingås samt att en lönefordran har sin väsentliga grund i det bakomliggande anställningsförhållandet (se exempelvis NJA 1983 s. 350, NJA 1979 s. 253 och AD 1979 nr 19). Genom att lagen (1984:668) om uppbörd av sociala avgifter från arbetsgivare trädde i kraft den 1 januari 1985 kom nya bestämmelser att gälla.

Skatteverkets uppfattning är att verket har rätt att i konkurs kvitta ett överskott på skattekontot mot statens regressfordran på ut betald lönegaranti. Detta gäller förutsatt att regressfordran kan göras gällande i konkursen och konkursgäldenärens fordran på återbetalning av skatt uppkommit före konkursbeslutet (se *Kvittning i konkurs av överskott på skattekonto mot statens regressfordran på utbetald lönegaranti*, Dnr 131 524033-09/111, Skatteverket, 1 juli 2009). Genom Skatteverkets ställningstagande förefaller staten anse att regressfordran får göras gällande i konkurs, dvs. att den har uppkommit före konkursdagen. För övrigt synes staten i konkurssammanhang anse att de lönefordringar som där betalas av lönegarantin uppkommit före konkursbeslutet, eftersom staten regelmässigt bevakar sin lönegaranti-regress i konkursen.

Förmånsrätten för statens regressfordran togs bort den 1 januari 2009. Statens fordran gentemot XY kvarstår, men blir oprioriterad. Det innebär att vid ett ackord i en företagsrekonstruktion kan statens fordran sättas ned på samma sätt som övriga oprioriterade borgenärens fordringar. Fordrans uppkomst bör bedömas på samma sätt enligt konkurslagen (1987:672) som enligt lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion, FrekL. Följden kan annars bli att staten deltar med ett belopp avseende skatter och återbetal-

ning av lönegaranti i ett ackord enligt lagen om företagsrekonstruktion och ett annat belopp i ett ackord enligt konkurslagen (se Folkesson, Enar, *Företaget i ekonomisk kris*, sjunde upplagan, Talentum HR, 2009, s. 198 och s. 167). Syftet med att införa lönegaranti i företagsrekonstruktioner var att ytterligare minska skillnaderna mellan de två förfarandena konkurs och företagsrekonstruktion (se prop. 2004/05:57 s. 19-20). Statens argument om sakrättsligt skydd grundar sig på stoppningsrätten. Staten kan inte överta arbetstagens passiva stoppningsrätt.

Länsstyrelsen anser att överklagandet ska avslås och anför i huvudsak följande. Vid utdelning i konkurs är staten berättigad till ersättning för ränta enligt vad som gäller för arbetstagens fordringar (se NJA 1998 s. 219). Enligt 6 § räntelagen (1975:635), RL, beräknas räntan för år enligt en räntefot som motsvarar den vid varje tid gällande referensräntan med ett tillägg av åtta procentenheter. Med anledning härav vill länsstyrelsen justera grunderna för ränteyrkandet så att räntan ska beräknas med stöd av 6 § RL. Räntan enligt räntelagen är något högre än den ränta som får tas ut i enlighet med förordningen om hantering av statliga fordringar. Länsstyrelsen kvarstår dock vid tidigare yrkat räntebelopp, d.v.s. 5,92 procent på kapitalbeloppet från den 9 september 2009 till och med den 31 december 2009 och för tid därefter till dess att full betalning erläggs, 5,90 procent.

I förarbetena anges i generella termer att som utgångspunkt för bedömning av fordrans uppkomst prövas om anspråket grundas på avtal ingånget före eller efter ansökan om företagsrekonstruktion. Principen brukar beskrivas så att fordran härrör från när den väsentliga grunden för fordringsförhållandet uppkommit. Denna princip gäller dock inte undantagslöst i svensk rätt, utan den måste prövas med utgångspunkt i syftet med den aktuella bestämmelsen (se NJA 2009 s. 291). Ett generellt synsätt på perdurerande avtal skulle innebära att även fordringar som grundar sig på prestationer utförda efter ansökan anses ha uppkommit före ansökan och då omfattas av

ett ackord. En sådan lösning skulle stå i strid mot andra för rekonstruktionen gällande principer, bl.a. kontantprincipen och reglerna om borgenärs stoppningsrätt.

XY har i överklagandet anfört att fordrans uppkomst bör bedömas på samma sätt enligt konkurslagen som enligt lagen om företagsrekonstruktion. Länsstyrelsen anser att det finns skillnader som talar emot en likabehandling av lagen om företagsrekonstruktion och konkurslagen. Vid rekonstruktion är målsättningen att ge i grunden lönsamma företag ett rådrum med betalning av äldre skulder och att eventuellt kunna få till stånd en nedskrivning av dessa genom ackord. Vid konkurs är syftet att avveckla gäldenärens tillgångar. I konkurslagen är fokus på borgenärernas bästa medan lagen om företagsrekonstruktion har fokus på rekonstruktionsbolaget. Under företagsrekonstruktion tillämpas dels principen att alla borgenärer ska behandlas lika, dels principen att gäldenären under företagsrekonstruktionen ska betala alla förpliktelser som uppkommer kontant. En tillämpning av principen om fordrans väsentliga grund även för prestationer som sker under rekonstruktionsförfarandet medför att gäldenärens hela teoretiska skuld för den återstående avtalstiden skulle ingå i ackordet. En sådan lösning kan inte anses vara förenligt med grundtanken om ett moratorium avseende äldre skulder och en kontantprincip under rekonstruktionsförfarandet. Den skulle även medföra att borgenärer med långvariga avtal inte har intresse av att delta i ackordet.

Vid bedömning av fordrans uppkomst måste reglerna om passiv stoppningsrätt enligt 61 § köplagen (1990:931), KöpL, hävningsrätt enligt 62 § KöpL och återtaganderätt, aktiv stoppningsrätt, enligt 63 § KöpL beaktas. Bestämmelsen i 2 kap. 20 § FrekL hindrar hävning på någon grund som har uppkommit före beslutet om företagsrekonstruktion. Den reglerar dock inte hävningsgrunder som uppkommer under rekonstruktionstiden. För prestationer som sker efter rekonstruktionsansökan har borgenärerna en

aktiv stoppningsrätt. 63 § KöpL ger motparten en rätt att få betalt eller erhålla säkerhet för leverans som sker efter ansökan. Rättigheten är knuten till prestationen som sådan och utgör en återtaganderätt. Vid varaktiga avtal som hyra och leasing, men även arbetsprestation, sker kontinuerlig leverans och något återlämnande är inte möjligt. I 63 § femte stycket KöpL anges att ett konkursbos konsumtion av en vara innebär att konkursboet inträtt i avtalet och att konkursboet härigenom blir massaansvarigt mot borgenären. Regeln får ses som ett komplement till återtaganderätten. Eftersom det vid rekonstruktion inte uppkommer något nytt rättssubjekt finns inte behov av motsvarande reglering vid rekonstruktion. Den generella regeln vid köp är således att borgenären äger rätt till betalning eller erhållande av säkerhet för sin fortsatta prestation under rekonstruktionen. Regeln kan ses som en allmän princip att konsumtionen i sig medför betalningsskyldighet som även gäller under rekonstruktionen (se SOU 1999:1 s. 241). Länsstyrelsen kan för statens räkning överta arbetstagarnas rätt att utkräva full lön från XY (se *Offentligt ackord vid företagsrekonstruktion – när ingår statens regress för utgiven lönegaranti?*, Dnr 131 263055-09/111, Skatteverket, 4 mars 2009).

Arbetstagaren har en aktiv stoppningsrätt. Om arbetstagaren har utfört arbete under rekonstruktionen är arbetsgivaren skyldig att betala full ersättning för utförd prestation. Enligt 28 § LGL inträder staten i arbetstagarens rätt mot arbetsgivaren. Utgångspunkten bör vara att fordran vid företagsrekonstruktion inte uppkommit innan dess att någon prestation har skett. Förvaltningsrätten har den 9 maj 2012 hållit muntlig förhandling i målet.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser

Staten svarar enligt lönegarantilagen för betalning av arbetstagares fordran (statlig lönegaranti) hos en arbetsgivare som är föremål för företagsrekonstruktion enligt FrekL (1 § 2 LGL).

Vid företagsrekonstruktion lämnas betalning enligt garantin för fordran på lön eller annan ersättning som skulle haft förmånsrätt enligt 12 § förmånsrättslagen (1970:979), FRL, om arbetsgivaren i stället hade försatts i konkurs (7 § andra stycket LGL).

I fråga om utbetalat garantibelopp inträder staten i arbetstagarens rätt mot gäldenären vid företagsrekonstruktion. Staten inträder dock inte i arbetstagarens rätt enligt 12 § FRL (28 § första stycket LGL).

I ackordsförhandling deltar endast borgenärer vilkas fordringar uppkommit före ansökan om företagsrekonstruktion. En borgenär som kan få täckning för sin fordran genom kvittning eller vars fordran är förenad med förmånsrätt deltar inte i förhandlingen. En borgenär som vid konkurs skulle ha rätt till betalning först efter övriga borgenärer deltar inte heller i förhandlingen om inte övriga borgenärer som deltar i förhandlingen medger det (3 kap. 3 § första stycket FrekL).

Förmånsrätt till betalning är särskild eller allmän. Särskild förmånsrätt gäller vid utmätning och konkurs samt avser viss egendom. Allmän förmånsrätt gäller endast vid konkurs och avser all egendom som ingår i gäldenärens konkursbo. Förmånsrätt omfattar även ränta i den mån ej annat är föreskrivet (2 § FRL).

Allmän förmånsrätt följer med arbetstagares fordran på lön eller annan ersättning på grund av anställningen (12 § första stycket FRL).

Visar det sig efter köpet att en parts handlingsätt eller ekonomiska förhållanden är sådana, att det finns starka skäl att anta att han inte kommer att uppfylla en väsentlig del av sina förpliktelser, får motparten för sin del inställa fullgörelsen och hålla inne sin prestation (61 § första stycket KöpL).

Har säljaren redan avsänt varan och visar det sig att sådana förhållanden som avses i 61 § första stycket KöpL föreligger på köparens sida, får säljaren hindra att varan lämnas ut till köparen. Detta gäller även om köparen har tagit emot transportdokument avseende varan (61 § andra stycket KöpL).

Står det klart att det kommer att inträffa ett avtalsbrott som ger en part rätt att häva köpet, får denne häva redan före tiden för fullgörelsen. Hävningen är dock utan verkan, om motparten genast ställer godtagbar säkerhet för sin fullgörelse (62 § KöpL).

Överlämnas varan till köparen eller hans konkursbo efter det att ansökan om företagsrekonstruktion enligt FrekL har gjorts beträffande köparen eller denne försatts i konkurs och har betalning inte skett, får säljaren kräva att varan lämnas tillbaka. Varan behöver dock inte lämnas tillbaka, om betalning sker genast eller, i fall då köpesumman inte ännu har förfallit till betalning, köparen eller konkursboet inom skälig tid efter uppmaning ställer godtagbar säkerhet för betalningen. Om konkursboet har sålt varan eller på annat sätt har förfogat över den så att den inte kan lämnas tillbaka väsentligen oförändrad och oförminskad, ska konkursboet anses ha inträtt i avtalet (63 § fjärde och femte stycket KöpL).

Ränta beräknas för år enligt en räntefot som motsvarar den vid varje tid gällande referensräntan med ett tillägg av åtta procentenheter (6 § RL).

Förvaltningsrättens bedömning

Frågan i målet är om den återkrävda lönegarantin med 688 689 kr ska omfattas av det offentliga ackord som Göteborgs tingsrätt beslutade om den 10 augusti 2009.

I rättsfallet NJA 2009 s. 291 har Högsta domstolen uttalat bl.a. följande. Att en fordran inte slutligt uppkommit vid en kritisk tidpunkt hindrar inte att den i en specifik tillämpningssituation ändå kan anses ha förelegat då, om åtminstone visst eller vissa – om än inte alla – för fordringens slutliga tillblivelse nödvändiga omständigheter förelegat vid tidpunkten. I några sammanhang anses det t.ex. att fordringen uppkommit redan med det avtal som den vilar på, trots att den först till följd av senare inträffade förhållanden blivit fullgången. Av praxis framgår också att det inte finns någon för alla fall gällande princip för att bestämma när en fordran ska anses ha uppkommit. Att fordringen inte sällan sägs ha uppkommit när den ”väsentliga grunden” för den förelåg kan inte uppfattas som en tillämpning av en styrande rättsprincip, utan det torde närmast vara att förstå som ett sätt att legitimera eller bekräfta en slutsats som vilar på de överväganden som det särskilda fallet föranleder. Huruvida en fordring ska anses ha funnits vid den kritiska tidpunkten trots att den inte var fullgången är i hög grad beroende av ändamålet med den regel som tillämpas.

I förarbetena till lagen om företagsrekonstruktion (se prop. 1995/96:5 s. 56) framgår bl.a. följande. Ackordsinstitutet kan sägas vara främst tillbakablickande till sin karaktär, dvs. det reglerar en redan uppkommen situation. Ett rekonstruktionsförfarande däremot måste syfta till överväganden om och planläggning av företagets fortsatta verksamhet med beaktande av

en lång rad faktorer. Rekonstruktionsförfarandet är på så sätt att betrakta som framåtblickande. Förfarandet kan, men behöver alls inte, sluta med en ackordsuppgörelse.

Förvaltningsrätten anser inte att de anställdas lönefordringar ska omfattas av överenskommet ackord enbart på den grunden att anställningsavtalen ingåtts före beslutet om företagsrekonstruktion. En sådan lösning skulle nämligen strida mot den s.k. kontantprincipen, vilken innebär att rekonstruktionsgäldenären, dvs. företaget, ska betala full ersättning för varor eller tjänster som tillhandahålls under rekonstruktionstiden. Denna tolkning skulle även göra det mycket svårt för borgenärerna att förutse vad de samtyckt till inom ramen för ackordsuppgörelsen.

Frågan är därefter om länsstyrelsen kan kräva tillbaka utbetalad lönegaranti på grund av att staten har en skyddad fordran som inte omfattas av ackordsuppgörelsen.

Länsstyrelsen har anfört att XY är betalningsskyldigt med full lön enligt bestämmelserna i 61-63 §§ KöpL, eftersom företaget har tillgodogjort sig en prestation från de anställda under rekonstruktionstiden. Vidare har myndigheten anfört att staten kan överta arbetstagarnas rätt att utkräva full lön från XY.

En arbetstagare har rätt att avbryta sitt arbete om arbetsgivaren inte fullgör sin skyldighet att betala avtalad lön. Arbetstagaren har även rätt att omgående häva anställningsavtalet, utan att iaktta gällande uppsägningstid. Utifrån allmänna sakrättsliga principer anser förvaltningsrätten att arbetstagarens fortsatta lönekrav bör vara skyddat från att sättas ned genom offentligt ackord (se SOU 1999:1 s. 240-241). Den omständigheten att arbetstagaren har utnyttjat sin rätt till lönegaranti eller att staten har övertagit arbetstaga-

rens lönekrav påverkar enligt förvaltningsrättens mening inte detta förhållande.

Sammanfattningsvis anser förvaltningsrätten att den regressfordran som länsstyrelsen har gentemot XY, och som uppkommit med anledning av arbete som utförts efter ansökan om företagsrekonstruktion, inte omfattas av överenskommet ackord. Eftersom staten således har rätt att återkräva det utbetalda beloppet ska det även utgå ränta enligt räntelagen i enlighet med vad som gäller för arbetstagarnas fordringar (se NJA 1998 s. 219). Länsstyrelsen har således haft fog för sitt beslut, varför överklagandet ska avslås.

Förvaltningsrättens interimistiska beslut har därmed upphört att gälla.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1 B)

Rickard Sahlsten

Rådman

I avgörandet har deltagit även nämndemännen Rikard Björner, Gudrun Ericsson och Elisabeth Falkhaven.

Föredragande i målet har varit Martina Entson.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten.*

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen fordras att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att talan prövas eller om det föreligger synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att grund för resning föreligger eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska undertecknas av klaganden eller dennes ombud och ges in i original samt innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, personnummer/organisationsnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.